

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiæ Venusinæ, ac deinde Æsinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus, Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus, apprimè utile ...

**Monacellus, Franciscus
Venetiis, 1706**

Deputationis Cappellani Form. XXIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62406](#)

33. RICONOSCERE IV OTI LE
GITIMI, ED EXCLUDERE LE
INCAPACI. Cum Episcopus in elec-
tione Abbatissarum Monasteriorum ipsi
subjectorum tanquam præses, sit Judex
de iis, quæ pertinent ad directionem elec-
tionis, certum est, quod potest inquirere
super legitimatione vocalium saltem extrajudicitaliter, ut possit malam, vel nullam
electionem evitare, & ne contingat
post secutam electionem opponi, vel excipi
contra electrices, vel contra electam:
Melius est enim nullitatem prævenire,
quàm post factam electionem illam infir-
mare, & electam dejicere, juxta commu-
ne dicterium, quo uruntur juristæ, quod
turpius ejicitur, quàm non admittitur
hospes, apud Surd. conf. 64. n. 7.

34. Hæc tamen velim accipias, quod
Episcopus, hujusmodi prævia extrajudici-
ciali informatione procedere debeat ad
electionem Abbatissæ ad cauthelam, &
ut Moniales ita monitæ ab illicitis absti-
neant, & ad bonam electionem illas dis-
ponat, non autem, quod hoc teneatur
præmittere de jure, ac pro validitate elec-
tionis: Quia Concil. Trid. c. 7. sess. 25. de
Regul. talen formam non præscribit, ne-
que ejus Canon. in cap. de indemnitatibus
de elect. inquisitionem hanc præcedere de-
bere determinat: Sed ibi Papa mandat;
quod tūm ex officio, tūm ad oppositionem
partis de defectibus electæ cognoscat ante-
quam confirmationem concedat, ut in §. si
verò, ibi - Si verò ad illam, quæ à majori
parte (ut præmittitur) est electa, noluerint
alii accedere Moniales: Vel si accesserint non
tot tamen, quod cum aliis prius in eam con-
sentientibus faciant duas partes: Tunc super

objectibus partis alterius, si qui fuerint, &
super alii quæ in tali negocio sunt ex officio
inquirenda, plenè, sine strepitu judicii, &
figura per Superiorem inquiratur primitus
antequam confirmetur eadem electio, vel
etiam infirmetur.

Deputationis Cappellani.

F O R M U L A   X X I I .

S U M M A R I U M .

- 1 Sacerdos Regularis non debet inservire pro Capellano in Ecclesia Monialium, nisi in casu magnæ penuriae Sacerdotum sacerularium.
- 2 Onus celebrationis Missarum injun-
ctum Regularibus in Ecclesia Mo-
nialium transfertur ad eorum Ec-
clesiam.
- 3 Capellani Monialium non debent esse
juvenes.
- 4 Episcopus potest prohibere Presbyteris
sacerularibus, ne celebrent in Ecclesiis
Monialium exemptarum.
- 5 In Ecclesiis Monialium non sepeliuntur
cadavera sacerularium absque licentia
Sacrae Congregationis.
- 6 Cappellanus Monialium potest Missam
celebrare de Sancto cuius officium à
Monialibus recitatur.
- 7 Cappellanus Monialium non debet altum
Presbyterium substituere sine licentia
Episcopi.
- 8 Capellani Monialium debent esse amo-
vibiles.

N. Episcopus N.

Dilecto Nobis in Christo Presbytero sacerulari N. Tibi, ut afferis ab omni re-
fidentiæ onere, aliaque obligatione libero, cognita etate, ac per ex-
amen sacrarum cærimoniarum peritia, & à fide dignis morum, & vitæ honestate,
& probitate, per præsentes tamquam Cappellano facultatem, & licentiam da-
mus Missæ Sacrum faciendi in Ecclesia exteriori Monialium Monasterii N. ho-
ris opportunis, servatis infra scriptis conditionibus.

Decentem Clericalem tonsuram, & coronam cum habitu talari semper
deferas.

Cum

Cum Monialibus, aut aliis Mulieribus intra Clausuram degentibus (exceptis Monialibus Sacrificis pro rebus ad Sacrificium Missæ, & ornatum Ecclesiæ tantum) non loquaris sub poenis arbitrio.

Pro eleemosyna Missæ quotidiane nil aliud recipias, quam solitam; Missæ Sacrum ne facias sine Ministro idoneo, eoque decenti habitu induito.

Sacrum per te ipsum hora præscripta facies. Præsentibus ad nostrum beneplacatum valituris. Datum &c.

N. Episcopus (sive Vicarius Generalis N.)

N. Cancellarius.

ADNOTATIONES.

PRESBITEROS ÆCULARI. Regulares non debent inservire pro Capellanis in Ecclesiis Monialium, nisi in casu magnæ penuriae Sacerdotum saecularium: Et tunc Religiosus deputandus de consensu sui Superioris sit ætate, & moribus gravis cum prohibitione expressa, quod cum Monialibus nullo modo loquatur, Nicol. fosc. verb. *Cappellanus num. 11.*

2. Quia Regulares non solum sunt prohibendi, ne Missam celebrant in Ecclesiis Monialium, sed si eis ab aliquo Testatore reperiatur injunctum onus ibidem celebundi, tale onus potest, immo & debet transferri ad eorum Ecclesiam, vel alibi, prout laudando provisionem *Sac. Congr. Episc. rescripsit Patriarchæ Veneto 15. Junii & 8. Augusti 1592.*

3. **ÆTATE.** Cappellani Monialium non debent esse juvenes, Nicol. in fosc. verb. *Cappellanus num. 10.* sed provecti quia in seniore præsumitur major probitas, cap. *Si officia 59. dist.* & morum gravitas, cap. *Porro 84. dist.* At quia in Civitatibus, & locis parvis senes, & provecti non inveniuntur, prudentiae Episcopi remittitur, ut etiam juvenes pensatis loci, & facti circumstantiis debeat admittere, dommodo sint prædicti bonis moribus, & fama de eis bene loquatur.

4. **TAM QUAM CAPPELLANO.** Nam Presbyteri saeculares, qui advocantur pro celebratione Missarum in Ecclesiis Monialium, possunt ab Episcopo prohiberi, ne accedant, quamvis Moniales exemptæ sint, aut Regularibus subjiciantur, quia talis accessus pertinet

ad custodiam Clauses, super qua Episcopus invigilat, & jurisdictionem indiscriminatim exercet, ut respondit *Sac. Congr. Concil. in Hieracen. Visitationis 26. Januarii 1692. in response ad septimum.* Cappellanus autem sufficit, quod approbetur à Superiori Monasterii, ut in dicta Hieracen. in response ad nonum.

5 Cappellanus autem non potest dare sepulturam in Ecclesia Monialium Cadaveribus Laicorum sive masculis, sive feminis, quamvis nobilium, & quod ibidem elegerint sepeliri, absque licentia Sacrae Congregationis, & Monialium copulativæ, ut pluries decretum fuit teste Nicol. in fosc. verb. *Sepultura n. 5.* & Pignatell. conf. *177. num. 1. & 2.* & præcise in *Forosemproniens. 23. Augusti 1652.* & in *Gravinen. 1. Octobris 1650.* quæ Decreta denuò ad trutinam revocata, iterum ead. *Sac. Congregat. Episcop. probavit in Vercellen. 18. Maii 1696.* non obstante solito, referente Eminentiss. Card. Pamphilio: Et ratio est, quia cum Ecclesia Monialium de jure jus sepeliendi non habeat, non possunt in ea absque privilegio, & licentia Superioris, idest Sacrae Congregationis, & in præjudicium Parochiæ, atque sine consensu simul Monialium, Cadavera tumulari, neque Sepulchra construi.

6 **MISSÆ SACRUM FACIE NDI.** Cappellanus Monialium potest Missam celebrare de Sancto, cuius Officium ab ipsis Monialibus celebratur in Choro, Missali tamen Romano, in quo si Missa particularis de eodem Sancto non adest, sumitur de communi, *Sac. Rituum Congr. apud Gavant. in Manu. Episcop. verb. Monialium Cura spiritual. n. 33.* Barb. in sum, decif.

decis. *Apostol. collect. 122. num. 4.* Nicol. lucubr. *Can. lib. 3. tit. 1. de vit. & honest. Cler. n. 17.* ubi Decretum *Sacr. Congreg. Rituum sub die 20. Novembris 1628.* quod affert quoque Gayant adducit.

7. **PER TE IPSUM.** Additur hæc clausula, ne Cappellanus arbitrium sumat substituendi alium Presbyterum non approbatum ad celebrandum in Ecclesiis Monialium, sine licentia Episcopi, sive Vicarii Generalis in casu impedimenti.

8. **AD NOSTRUM BENEPLACITUM.** Cappellani monialium debent esse amovibiles, non autem perpetui, seu intitulati, ut declaravit *Sacr. Congr. Episcop. in concessione gratiæ fundationis Monasterii monialium Cappucinarum loci Caprioli Brixien. Diœcesis, referente clar. mem. Card. Petrucci sub die 18. Julii 1692.* in qua rescriptit -- *Annuendum pro funda-*

tione Monasterii juxta petita, ita tamen, ut Cappellani in Cappellaniis perpetuè erigendis sint amovibiles: juxta fancita in Concilio Aquilensi sub Clem. VIII. anno 1596. Can. 20. ubi inter dicitur celebratio Missarum in Ecclesiis Monialium Presbyteris Sæcularibus, & Regularibus sine licentia, & approbatione Episcopi.

Deputationis Prædictoris
Monialium.

FORMULA XXIV.

S U M M A R I U M.

- 1 *Concionatores pro Monialibus, debent esse viri pii, & docti.*
- 2 *Concionatores Monialium, non possunt cum illis alloqui sub quovis prætextu.*

Tibi N. cuius morum honestas, & sacrarum litterarum peritia *Nobis notæ sunt* facultatem concedimus, ut in Ecclesia exteriori Monasterii Monialium N. Monialibus ipsis in communi, & in interiori Ecclesia congrégatis Verbum Dei è suggestu, vel ex Altari prædicare lícet possis: Dummodò peracta concione, à quocumque singulari colloquio etiam spirituali, cum aliqua Moniali habendo, omnino abstineas, ne pœnas contrà regulares alloquentes Moniales sine licentia inflictas incurras, & lethali culpe obstringas. Præsentibus . . . duraturis, Datum, &c.

N. Episcopus N.

N. Cancellarius.

ADNOTATIONES.

1. **NOBIS NOTÆ SUNT.** Verbi Dei prædicatio monialibus ministranda, non est committenda Sacerdotibus Sæcularibus, sive Regularibus, quorum mores, & doctrina notæ non sint Episcopo, quia exinde relaxatio regulæ oritur, si hi in doctrinis variis, & peregrinis laxi sint; & è converso disciplina, & observantia Regularis solidatur, si Concionator prudens, doctus in doctrina sana, & pius eligatur,

qui valeat moniales erudire.

2. **OMNINO ABSTINEAS.** Non possunt Concionatores sub quovis prætextu moniales alloqui, alias incurront censuras infictas in Decretis Sixti V. & Urbani VIII. quæ refert per extensum Donat. *prax. rer. Regul. tom. 4. tract. 6. q. 5.* & qu. 20. & in qu. 21. ubi de Concionatoribus Tamb. de jur. Abbatiss. disp. 26. q. 4. & dicam melius in Appendix Adnot. ad Decretum Urb. VIII. super accessu Regularium ad Collocutoria Monialium, ubi Sac. Congreg. Concilii resolutiones referam.

TITU-